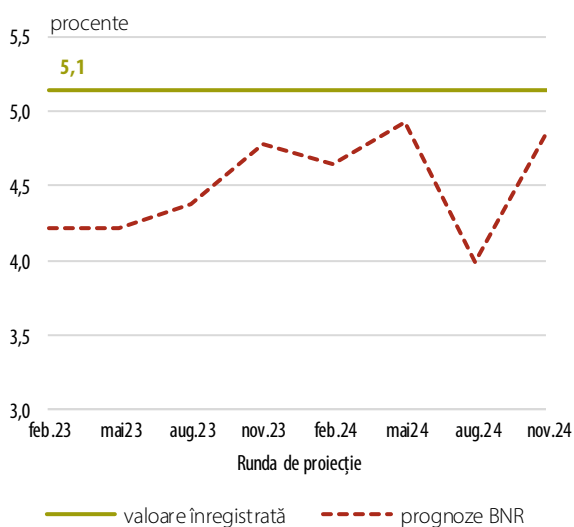

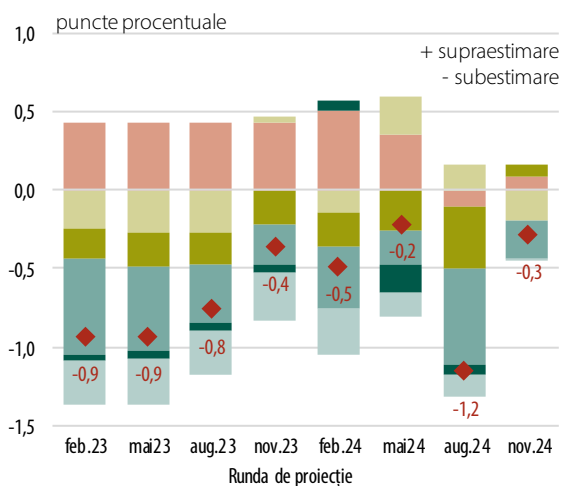
Casetă. Evaluarea acurateții prognozelor macroeconomice pentru rata anuală a inflației IPC în decembrie 2024

Grafic A. Rata anuală a inflației IPC în decembrie 2024: valori prognozate vs. valoare înregistrată

Sursa: INS, prognoze BNR

Grafic B. Descompunerea erorilor de prognoză pentru rata anuală a inflației IPC în decembrie 2024 pe componente ale coșului IPC

+ supraestimare
 - subestimare

- produse din tutun și alcool
- prețuri administrate*
- CORE2 ajustat
- prețuri LFO
- combustibili
- energie electrică și gaze naturale
- eroare de prognoză

*) exclusiv tarife energie electrică și gaze naturale

Sursa: INS, prognoze și calcule BNR

Casetă de față face parte din exercițiul anual al evaluării acurateții prognozelor realizate de BNR pentru rata anuală a inflației IPC de la finele anului anterior.

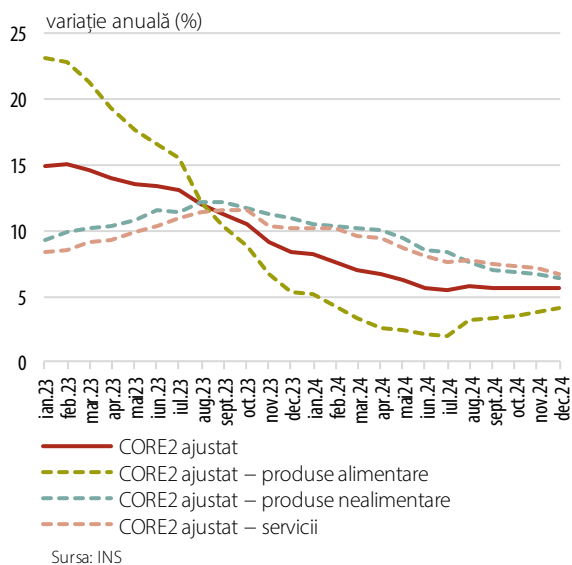
Rata anuală a inflației aferentă lunii decembrie 2024 a făcut obiectul prognozelor în runde succesive din intervalul februarie 2023 – noiembrie 2024. Valoarea efectiv consemnată (5,14 la sută) a fost subestimată de-a lungul celor opt runde de proiecție (Grafic A), erorile de prognoză fiind situate între 0,22 puncte procentuale și 1,15 puncte procentuale. În mod atipic, nivelul maxim al erorilor de prognoză a corespuns rundei „august 2024”, deși aceasta beneficia de un set informațional teoretic mai extins decât cele din precedentele șase runde. Acest aspect subliniază influența semnificativă a condițiilor meteorologice asupra evoluției indicelui prețurilor de consum (IPC) în România, având în vedere ponderea ridicată a componentei alimentare în structura acestuia (28,6 la sută comparativ cu 15,2 la sută media la nivelul Uniunii Europene¹). Astfel, prognoza BNR din runda „august 2024” a fost realizată sub auspiciile condițiilor meteo favorabile din prima parte a anului, succedate de seceta prelungită, ale cărei efecte nu au fost pe deplin anticipate la momentul realizării proiecției, din lunile de vară.

Descompunerea erorilor de prognoză pe componente ale coșului de consum (Grafic B) relevă faptul că tendința de subestimare a caracterizat atât indicele CORE2 ajustat, cât și ansamblul componentelor exogene ale coșului de consum, deși, în structura acestora din urmă, au existat și indici a căror dinamică a fost supraestimată.

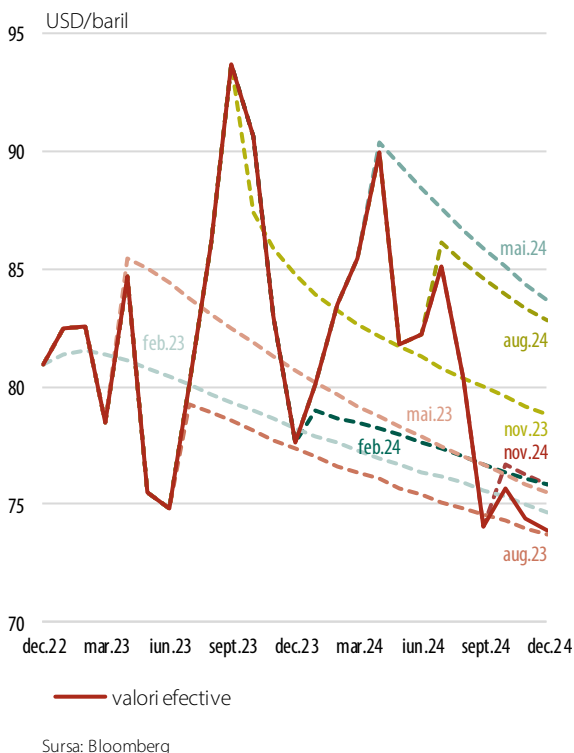
Rata anuală a inflației CORE2 ajustat a înregistrat o scădere alertă pe parcursul anului 2023 (Grafic C), susținută preponderent de corecțiile ample ale prețurilor bunurilor alimentare (pe fondul recoltei relativ abundente de pe plan intern și internațional),

¹ Pentru comparabilitate cu media Uniunii Europene, ponderile vizează coșul de consum corespunzător indicelui armonizat al prețurilor (IAPC).

Grafic C. Evoluția istorică a ratei anuale a inflației CORE2 ajustat și a subcomponentelor sale

Grafic D. Preț petrol Brent: evoluții istorice și cotații futures (runde succesive de prognoză)

dar și de măsurile administrative de plafonare a adaosului comercial la anumite categorii de alimente, introduse succesiv. Ulterior, ritmul dezinflației a încetinit semnificativ, stagnând chiar în a doua parte a anului 2024, în contextul majorărilor de taxe și impozite de la începutul anului, al persistenței presiunilor inflaționiste din partea costurilor cu forța de muncă, dar și al dispărării influențelor favorabile de pe segmentul bunurilor alimentare, inclusiv ca urmare a condițiilor meteo din lunile de vară, respectiv seceta prelungită. Aceste evoluții, dificil de anticipat, inclusiv în privința magnitudinii, au stat la baza subestimării nivelului din decembrie 2024 (5,6 la sută) în toate cele opt runde de prognoză analizate.

După cum a fost menționat, tendința de subestimare a caracterizat și componentele exogene ale coșului de consum, cu excepția tarifelor la energia electrică și gazele naturale și a prețului combustibililor. Similar componentei alimentare a indicatorului CORE2 ajustat, și traiectoria prețurilor LFO a fost marcată de factorii climaterici consemnați pe parcursul anului 2024 (precum trecerea de la condiții meteo favorabile în prima parte a anului la secetă prelungită în lunile de vară), dinamica anuală înregistrată la finele anului trecut fiind una relativ ridicată (8,8 la sută). Un nivel semnificativ al dinamicii la același orizont a fost înregistrat și de prețul produselor din tutun (10,5 la sută, maxim al ultimilor 14 ani), pe fondul multiplelor majorări de pe parcursul anului, nemotivate de regimul fiscal, ci de decizii ale operatorilor comerciali.

Prognozele privind dinamica prețului combustibililor au fost condiționate de traiectoriile futures ale prețului petrolului Brent, ajustările succesive ale acestora (Grafic D) preluând în mare măsură efectele multiplelor tensiuni din plan geopolitic. Totodată, dinamica anuală a prețului combustibililor în 2024 a fost marcată de majorarea semnificativă a accizei specifice în două tranșe (ianuarie și iulie

2024, cumulând 34 la sută), informație încorporată în prognozele BNR începând cu runda „noiembrie 2023”.

Pe parcursul anului trecut a rămas în vigoare schema de sprijin vizând plafonări ale prețurilor finale la energia electrică și gazele naturale. Aceasta a înregistrat însă reconfigurări începând cu luna aprilie 2024, care au creat premisele reducerii

tarifelor pentru consumatorii casnici de energie electrică și gaze naturale, în contextul evoluțiilor benigne ale cotațiilor pe plan național și european de la momentul respectiv. Totodată, reconfigurări succesive ale traiectoriei au avut loc și în contextul migrației între tranșe de consum a consumatorilor în lunile de iarnă (date furnizate de ANRE). Aceste evoluții au fost încorporate în prognozele BNR doar în momentul în care realizarea lor a devenit certă, respectând practica standard de realizare a proiecțiilor. În acest context, dinamica prețurilor la energia electrică și gazele naturale a fost supraestimată în rundele de proiecție de pe parcursul anului 2023 și din prima parte a anului 2024, contrabalansând parțial impactul subestimării de la nivelul celorlalte componente ale coșului de consum, cu excepția combustibililor.